

De splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde: 2 zetels minder voor Vlaamse partijen...

Er is al veel gezegd en geschreven over de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde maar weinig gerekend over de impact ervan op de verhouding tussen Nederlandstaligen en Franstaligen in de Kamer en de gevolgen voor de Brusselse Vlamingen, Vlamingen in de rand, de Brusselse Franstaligen en Franstaligen in de rand. Dit document heeft tot doel deze gevolgen in te schatten.

Waarover gaat het?

België is opgesplitst in kieskringen. In deze gebieden krijgen de mensen die er wonen dezelfde lijsten te zien wanneer ze gaan stemmen.

Voor de Senaat is gans Vlaanderen + Brussel-Halle-Vilvoorde één kieskring voor de Nederlandstalige partijen. Dat betekent dat alle Vlaamse partijen één lijst opmaken die zowel in Vlaanderen als Brussel kan op gestemd worden. Gans Wallonië + Brussel-Halle-Vilvoorde vormen één kieskring voor de Franstalige partijen.

Voor het Vlaams Parlement dienen de Vlaamse partijen per provincie een lijst in. Elke Vlaamse provincie (+ Vlaams Brussel) vormen een kieskring.

Voor de Kamer waren er tot de verkiezingen van '99 in gans België zogenaamde kiesarrondissementen. Dat zijn gebieden die iets kleiner zijn dan een provincie maar toch groter dan een stad. Meestal zijn er een 2 à 3tal kiesarrondissementen per provincie. Alle kiesarrondissementen behalve 'Brussel-Halle-Vilvoorde' en 'Leuven' zijn dus opgegaan in provinciale kieskringen. Veel Vlamingen eisen nu dat ook deze arrondissementen worden omgevormd in provinciale kieskringen. De Raad van State heeft bovendien geoordeeld dat er niet langer tegelijk kiesarrondissementen en provinciale kieskringen naast elkaar mogen bestaan. Er zijn dan 2 mogelijkheden: terugkeren naar de arrondissementen van vroeger voor gans België of Brussel-Halle-Vilvoorde splitsen en Halle-Vilvoorde samenvoegen met Leuven tot de provincie Vlaams-Brabant.

Veel vragen, weinig antwoorden...de verborgen gevolgen

Waarom willen Vlamingen de splitsing?

Het is inderdaad onlogisch dat je bijvoorbeeld in het Vlaamse Pajottenland op Franstalige lijsten uit Brussel kunt stemmen terwijl je als Vlaming in Waals-Brabant niet op Vlaamse lijsten uit Brussel kunt stemmen. Bovendien is Halle-Vilvoorde het enige deel van Vlaanderen waar Franstalige Brusselse lijsten zich kunnen aandienen. Vlamingen in Halle-Vilvoorde voelen zich hierdoor benadeeld tegenover de andere Vlamingen. Daarenboven leeft de overtuiging dat dit de verfransing in de hand werkt en dat de verfransing kan worden tegengehouden door deze mogelijkheid weg te nemen. Of het voortbestaan van de Kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde de verfransing in de hand werkt is wetenschappelijk een moeilijk te bewijzen stelling, waar ik me niet aan waag. Omgekeerd zou het me sterk lijken moest de splitsing de verfransing kunnen tegengehouden. Ligt de ontgoocheling op de loer of zullen er tevreden gezichten zijn? Dat zal de toekomst uitwijzen.

Kunnen Franstalige partijen zich nog presenteren in Vlaams-Brabant na de splitsing?

Absoluut. Elke Franstalige of Nederlandstalige partij mag zich om het even waar in België presenteren. De Franstalige partij Union doet dit trouwens nu al bij de verkiezingen van het Vlaams Parlement. Ze behaalden 1 zetel in Vlaams-Brabant bij de verkiezingen van 2004.

Kunnen Franstalige Brusselse kandidaten zich na de splitsing nog kandidaat stellen in Vlaams-Brabant?

Vaak wordt geargumenteed dat de splitsing nodig is omdat de ‘bekende’ Franstalige Brusselse kandidaten en lijsten meer Franstaligen in Halle-Vilvoorde zouden overtuigen dan een lijst bestaande uit Franstaligen die in Vlaams-Brabant wonen en vaak ‘minder bekend’ zijn. Kunnen de ‘bekende’ Brusselse Franstalige kandidaten zich na de splitsing nu nog kandidaat stellen in Vlaams-Brabant? Absoluut. Een kandidaat voor de Kamer kan op een lijst staan in een andere kieskring dan degene waar hij of zij woont. Het is wel onmogelijk in 2 verschillende kieskringen tegelijk op te komen, waardoor je zou kunnen inschatten dat de ‘bekende’ Franstalige Brusselse kandidaten eerder zullen geneigd zijn in Brussel op te komen i.p.v. Vlaams-Brabant. **Tenzij deze mogelijkheid van dubbele kandidatuurstelling** nu net wordt toegestaan aan de Franstaligen om ze over de streep te trekken. **Dan is de splitsing een lege doos** en in de praktijk geen verschil met de huidige situatie.

Kunnen Vlaamse partijen zich aan de kiezer aanbieden in Wallonië?

Absoluut. Het Vlaams Belang deed dit bij de verkiezingen van 10 juni 2007 en behaalde 1367 stemmen.

Nog vele vragen blijven over ...

Als de kieskring gesplitst wordt, zullen de Franstaligen in de rand dan wel op Vlaamse partijen stemmen?

En indien niet op wie dan wel?

Is er een draagvlak voor een Franstalige partij in Vlaanderen?

Zo ja, hoeveel zetels kunnen ze halen?

Hoe Franstalig zijn de Vlaamse gemeenten?

Wat winnen de Vlamingen bij de splitsing, hoeveel zetels?

Veel splitsingsaanhangers argumenteren ook dat de splitsing de verfransing zal stoppen of tegenhouden, maar is dat wel zo?

Wat gebeurt er met de 54221 Vlaams Brusselse stemmen, is dat genoeg voor een Vlaamse zetel of zijn ze verloren moeite?

Indien ze verloren moeite zijn, worden Vlaamse Brusselaars dan niet gediscrimineerd als enige Vlamingen die nooit een vertegenwoordiger in het Federaal Parlement kunnen hebben?

Veel vragen, weinig antwoorden. Om antwoorden op deze vragen te krijgen maakte ik een analyse van de verkiezingsresultaten van 10 juni en maakte ik enkele berekeningen om na te gaan hoe de zetelverdeling er op 10 juni had uitgezien indien toen al de splitsing een feit was.

Enkele simulaties en gedachte-experimenten

Best en worstcase scenarios

We vergelijken de huidige situatie en 3 mogelijke splitsingsscenario's die al in de aandacht zijn gekomen.

1. De pure ‘verticale splitsing’
2. De verticale splitsing met apparentering (=nu gestemd in de Kamer)
3. De ‘verticale splitsing uitgezonderd de faciliteitengemeenten’
3. De ‘horizontale splitsing’ of ‘senaatsformule’

We gaan ook na wat de invloed is van apparentering.

In alle gevallen wordt gerekend met de reële verkiezingsresultaten (stemcijfers) van 10 juni 2007.

0. De Huidige situatie

Vandaag worden de inwoners van het vroegere Brabant ingedeeld in 3 kieskringen: Brussel-Halle-Vilvoorde, Leuven en Waals-Brabant. Om de zetelverdeling te bekomen voor elke partij in elke kieskring worden de behaalde stemmen (op verschillende wijze) geapparenteerd tussen Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven voor de Nederlandstalige partijen en tussen Brussel-Halle-Vilvoorde en Waals-Brabant voor de Franstalige partijen.

Om het aantal zetels te bepalen die toekomen aan de Kieskringen Brussel-Halle-Vilvoorde, Leuven, Waals-Brabant, West-Vlaanderen... worden de inwonersaantallen in acht genomen op basis van de volkstelling van 1 oktober 2003. (De volgende volkstelling is 10 jaar erna)

De 150 zetels van de Kamer worden als volgt verdeeld over de huidige Kieskringen:

Kieskring	Bevolking	Totaal zetels	Aantal V zetels	Aantal F zetels
ANTWERPEN	1650720	24	24	
BRUSSEL-HALLE-VILVOORDE	1536068	22	9	13
LEUVEN	458871	7	7	
WAALS-BRABANT	354207	5		5
HENEGOUWEN	1280494	19		19
LUIK	1022763	15		15
LIMBURG	798036	12	12	
LUXEMBURG	249993	4		4
NAMEN	447254	6		6
OOST-VLAANDEREN	1365964	20	20	
WEST-VLAANDEREN	1131980	16	16	
Het Rijk	10296350	150	88	62
			59%	41%

*Cijfers in grijs achteraf bekomen na zeteltoewijzing via systeem D'Hondt

Van de 150 zetels is nu 59% voor Vlaamse partijen of te wel 88 zetels en is er 41% voor Franstalige partijen of te wel 62 zetels.

De zetelverdeling tussen de Brabantse kieskringen BHV, Leuven en Waals-Brabant ziet er nu als volgt uit:

Kieskring	Aantal zetels	Fr	Nl
BHV	22	13	9
Leuven	7		7
Waals-Brabant	5	5	
	34	18	16

*Cijfers un grijs bekomen na zeteltoewijzing via systeem D'Hondt

Op basis van deze indeling van kieskringen en huidige rekenmethode D'Hondt behaalden de deelnemende partijen op 10 juni 2007 volgende resultaten:

Nummer	Partij	Aantal Zetels BHV	Aantal zetels Leuven	Aantal zetels Waals Brabant	Aantal Zetels in de 3 kieskringen
1	FN	0	0	0	0
2	CDH	2	0	1	3
3	CD&V NVA	3	2	0	5
4	VLAAMS BELANG	2	1	0	3
5	MR	6	0	2	8
6	open vld	2	2	0	4
7	PS	3	0	1	4
8	GROEN!	1	0	0	1
9	sp.a-spirit	1	1	0	2
10	ecolo	2	0	1	3
11	Lijst Dedecker	0	1	0	1
12	PC	0	0	0	0
14	R.W.F.	0	0	0	0
16	PTB+PVDA+ FORCE	0	0	0	0
18	NATIONALE	0	0	0	0
20	CDF	0	0	0	0
23	FDB	0	0	0	0
24	CAP	0	0	0	0
25	VÉLORUTION	0	0	0	0
26	PJM	0	0	0	0
27	TREFLE	0	0	0	0
28	FN B	0	0	0	0
29	BELG.UNIE-BUB	0	0	0	0
	GSCD	0	0	0	0
	Belgique Positif	0	0	0	0
Totaal aantal zetels		22	7	5	34
Aantal Vlaamse zetels		9	7	0	16
Aantal Franstalige zetels		13	0	5	18

Merk op dat in het huidige systeem geen enkele Franstalige partij er op 10 juni in geslaagd is om een zetel te bekomen in Vlaams-Brabant. Dit ondanks de zeer hoge stemcijfers die Franstalige partijen in de Vlaamse kieskantons halen (zie tabel hieronder).

Nr	partij	Kanton Asse	Kanton Halle	Kanton Lennik	Kanton Meise	Kanton Vilvoorde	Kanton Zaventem
1	FN	638	780	118	445	420	445
2	CDH	1497	2483	372	1520	1272	3674
3	CD&V NVA	26635	16889	12763	16169	11025	9575
4	VLAAMS BELANG	17333	12838	5879	12088	10978	6794
5	MR	4886	12435	767	6054	3292	12559
6	open vld	20086	9672	5304	10115	8161	10023
7	PS	2542	4481	594	2122	2402	2321
8	GROEN!	4384	3050	1297	3512	2753	2327
9	sp.a-spirit	8100	4790	2228	5755	6917	3607
10	ecolo	1371	3004	301	1469	1010	3078

11	Lijst Dedecker	3802	2532	1395	2335	2529	1559
----	----------------	------	------	------	------	------	------

Merk op dat de MR groter is dan de Vlaamse partijen Open VLD, SpaSpirit of Groen! in kanton Zaventem én in kanton Halle. Ecolo is groter dan Groen! in kanton Zaventem. De PS is dan weer groter dan Groen! in kanton Halle enz.

Ter informatie: Percentage van Vlaamse stemmen in Brussel en Franstalige stemmen in de Halle-Vilvoorde op 10 juni 2007

Nr	partij	Geschat Totaal Brusselse kantons	N stemcijfers Brussel	F stemcijfers Brussel	Geschat totaal HV kantons	N stemcijfers HV	F stemcijfers HV
1	FN	13538	0	13538	2903	0	2903
2	CDH	68466	0	68466	11025	0	11025
3	CD&V NVA	9523	9523	0	93368	93368	0
4	VLAAMS BELANG	14647	14647	0	66184	66184	0
5	MR	152121	0	152121	41003	0	41003
6	open vld	12748	12748	0	63859	63859	0
7	PS	101969	0	101969	14794	0	14794
8	GROEN!	5328	5328	0	17538	17538	0
9	sp.a-spirit	8940	8940	0	31483	31483	0
10	ecolo	66762	0	66762	10588	0	10588
11	Lijst Dedecker	1797	1797	0	14188	14188	0
12	PC	1755	0	1755	484	0	484
14	R.W.F.	1853	0	1853	525	0	525
16	PTB+PVDA+	2591	0	2591	857	0	857
20	CDF	2625	0	2625	1337	0	1337
23	FDB	583	0	583	315	0	315
24	CAP	1238	1238	0	574	574	0
25	VÉLORUTION	1220	0	1220	229	0	229
26	PJM	4152	0	4152	219	0	219
27	TREFLE	706	0	706	213	0	213
28	FN B	1004	0	1004	321	0	321
29	BELG.UNIE-BUB	1392	0	1392	1198	0	1198
		474958	54221	420737	373205	287194	86011
			11%	89%		77%	23%

* de stemcijfers moesten voor een zeer klein deel geschat worden want voor het Kanton Buitenlandse Zaken BHV zijn geen aparte cijfers beschikbaar voor Brussels Gewest en Halle-Vilvoorde. De stemcijfers voor Brussel werden samengesteld door alle stemcijfers van de kantons gelegen in het Brussels gewest op te tellen en daarbij een % van de stemmen uit het kanton Buitenlandse Zaken. Dit % werd bekomen door per partij te bekijken wat de verhouding is van de stemmen die ze halen in het Brussels Gewest en in Halle-Vilvoorde.

Merk op dat de MR maar liefst 9520 stemmen meer haalde dan de Vlaamse partij SpaSpirit! In het Brussels gewest gaan 11% van de stemmen naar Vlaamse partijen en 89% naar Franstalige partijen. In Halle-Vilvoorde gaan 23% van de stemmen naar Franstalige partijen en 77% naar Vlaamse partijen.

Conclusie:

In de **huidige situatie** waarbij de Kieskringen Brussel-Halle-Vilvoorde, Leuven en Waals-Brabant bestaan en er een apparentering bestaat tussen Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven en tussen Brussel-Halle-Vilvoorde en Waals-Brabant behalen **Vlaamse partijen 16 zetels en Franstalige partijen 18 zetels** in de 3 Kieskringen samen. Franstalige partijen halen geen

zetel in Vlaams-Brabant. In de Kamer behalen **Vlaamse partijen 88 zetels, Franstaligen 62 zetels van de 150.**

1. De ‘pure’ verticale splitsing

Door de verticale splitsing wordt het niet meer mogelijk voor Franstalige Brusselse kandidaten om zich aan te dienen in Halle-Vilvoorde, tenzij ze geen kandidaat zijn in Brussel – ons kiessysteem laat immers toe dat je kandidaat bent in een andere Kieskring dan degene waar je woont, maar je kan niet in 2 verschillende kieskringen kandidaat zijn. De Franstalige partijen kunnen bovendien nog steeds lijsten indienen in Vlaams-Brabant, wat ze overigens ook elder in Vlaanderen kunnen-

In het scenario van de verticale splitsing van de kieskringen vervangen 2 nieuwe kieskringen, nl de Kieskring Brussel en de Kieskring Vlaams Brabant de oude kieskringen Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven. De Kieskring Waals Brabant blijft behouden.

Op basis van de inwonersaantallen worden de 150 zetels als volgt verdeeld:

Kieskring	Bevolking	Totaal zetels	Aantal N zetels	Aantal F zetels
ANTWERPEN	1650720	24	24	
BRUSSEL	978384	14		14
	563370	8	7	1
HALLE-VILVOORDE+LEUVEN	458871	7	7	
WAALS-BRABANT	354207	5		5
HENEGOUWEN	1280494	19		19
LUIK	1022763	15		15
LIMBURG	798036	12	12	
LUXEMBURG	249993	4		4
NAMEN	447254	6		6
OOST-VLAANDEREN	1365964	20	20	
WEST-VLAANDEREN	1131980	16	16	
Het Rijk	10302036	150	86	64
			57%	43%

*Cijfers in grijs achteraf bekomen na toewijzing via systeem D'Hondt

De zetelverdeling tussen de Brabantse kieskringen Brussel, Vlaams-Brabant en Waals-Brabant ziet er nu als volgt uit:

Kieskring	Aantal zetels	Fr	Nl
V-Brabant	15	1	14
Brussel	14	14	
W-Brabant	5	5	
	34	20	14

*Cijfers in grijs achteraf bekomen na toewijzing via systeem D'Hondt

Op basis van deze indeling van kieskringen zouden de partijen op 10 juni 2007 volgende resultaten behaald hebben: (voor de zetelverdeling wordt dan het systeem D'hondt toegepast zoals bij de andere provinciale kieskringen W-Vlaanderen, O-Vlaanderen enz):

Nummer	Partij	Aantal zetels Brussel	Aantal zetels Vlaams Brabant	Aantal zetels Waals Brabant	Totaal aantal zetels Brussel + Vlaams Brabant
1	FN	0	0	0	0
2	CDH	2	0	1	3
3	CD&V NVA	0	5	0	5
4	VLAAMS BELANG	0	3	0	3
5	MR	6	1	2	9
6	open vld	0	3	0	3
7	PS	4	0	1	5
8	GROEN!	0	1	0	1
9	sp.a-spirit	0	2	0	2
10	ecolo	2	0	1	3
11	Lijst Dedecker	0	0	0	0
12	PC	0	0	0	0
14	R.W.F.	0	0	0	0
16	PTB+PVDA+ FORCE	0	0	0	0
18	NATIONALE	0	0	0	0
20	CDF	0	0	0	0
23	FDB	0	0	0	0
24	CAP	0	0	0	0
25	VÉLORUTION	0	0	0	0
26	PJM	0	0	0	0
27	TREFLE	0	0	0	0
28	FN B	0	0	0	0
29	BELG.UNIE-BUB	0	0	0	0
	GSD	0	0	0	0
	Belgique Positif	0	0	0	0
Totaal aantal zetels		14	15	5	34
Aantal Vlaamse zetels		0	14	0	14
Aantal Franstalige zetels		14	1	5	20

Indien de kieskring op 10 juni puur was gesplitst dan had de MR een zetel gewonnen in Vlaams-Brabant, de PS zou er een bij gehad hebben in Brussel en de Vlaamse partijen Open VLD en Lijst Dedecker hadden dan een zetel minder.

Enkele randbemerkingen:

* Het kanton buitenlandse Zaken werd gesplitst over de 2 nieuwe kieskringen rekening houdend met de verhouding van stemmen die elke partij in Brussel of Halle-Vilvoorde bekwam

* Omdat rekening werd gehouden met de deelnemende partijen en hun behaalde stemcijfers op 10 juni 2007 werd geen rekening gehouden met de eventuele bijkomende Franstalige stemmen die Franstalige partijen in het vroegere arrondissement Leuven zouden halen. Eveneens werd er geen rekening gehouden met de mogelijkheid dat de kleinere Franstalige partijen die zich in Brussel aandienden zich niet in Vlaams-Brabant zouden aandienen. Uiteraard gaat het hier om een marginaal aantal stemmen.

Conclusie:

Franstalige kandidaten kunnen niet langer in Bssl en Vlaanderen tegelijk kandidaat zijn. Maar, een pure verticale splitsing bezorgt de **Vlaamse lijsten 2 zetels minder** dan vandaag. (op basis van de resultaten van 10 juni verliezen Open VLD en Lijst Dedecker elk een zetel) De **Franstaligen winnen 2 zetels door toepassing van de verticale splitsing.** **Vlaamse partijen behalen nog maar 57% van de Kamerzetels of 86 zetels ipv 59% of 88 zetels vandaag.** **Op de 34 zetels in de Kieskringen Vlaams-Brabant, Brussel en Waals-Brabant halen de Vlamingen slechts 14 zetels, de Franstligen 20 terwijl in het huidige systeem de Vlamingen 16 zetels halen, de Franstaligen 18.**

Oorzaken:

1. de verhouding tussen inwoners in Halle-Vilvoorde en inwoners in Brussel valt in het voordeel van Brussel. Daardoor behaalt Brussel 14 zetels bij de verdeling van de 150 Kamerzetels onder de Kieskringen. Zo verliest Vlaams-Brabant een eerste zetel.
2. de stemmen op de Vlaams lijsten die zich in Brussel aandienen gaan volledig verloren. Ze volstaan niet om in de Kieskring Brussel een zetel te halen en worden niet meer bij de stemmen van de Vlaamse lijsten in Halle-Vilvoorde geteld. **Bijkomend praktisch gevolg** is dat de Vlaamse Brusselaars uitgesloten worden van deelname aan de federale verkiezingen. Vlaamse Brusselaars zullen noodgedwongen op Franstalige lijsten moeten stemmen willen ze dat hun stem meetelt voor een zetel. De Vlamingen geven zo gratis hun stemmen weg aan de Franstalige lijsten.

De verticale splitsing ZONDER apparentering is een cadeau voor de Franstalige partijen en een verlies voor de Vlaamse partijen.

2. Verticale splitsing met apparentering (pas gestemd in de Kamer)

In dit scenario wordt de verticale splitsing doorgevoerd en geldt een apparentering tussen de Kieskringen Brussel en Vlaams-Brabant voor de Vlaamse lijsten en tussen de Kieskringen Brussel en Waals-Brabant voor de Franstalige lijsten. Voor de apparentering werden dezelfde rekenregels en voorwaarden toegepast als in de huidige apparentering tussen de Kieskring BHV en Leuven en tussen de Kieskring BHV en Waals-Brabant. **Dit is ook het scenario dat door de Kamer is gestemd.**

De verdeling van de 150 kamerzetels gebeurt zoals boven maar verhouding Fr en NI verandert niet.

Kieskring	Bevolking	Totaal zetels	Aantal N zetels	Aantal F zetels
ANTWERPEN	1650720	24	24	
BRUSSEL	978384	14	1	13
	563370	8	8	
HALLE-VILVOORDE+LEUVEN	458871	7	7	
WAALS-BRABANT	354207	5		5
HENEGOUWEN	1280494	19		19
LUIK	1022763	15		15
LIMBURG	798036	12	12	
LUXEMBURG	249993	4		4
NAMEN	447254	6		6

OOST-VLAANDEREN	1365964	20	20	
WEST-VLAANDEREN	1131980	16	16	
Het Rijk	10302036	150	88	62
			59%	41%

*Cijfers in grijs bekomen na toewijzing via systeem D'Hondt

De verdeling van de Brabantse zetels ziet er nu als volgt uit:

Kieskring	Aantal zetels	Fr	Nl
V-Brabant	15		15
Brussel	14	13	1
W-Brabant	5	5	
	34	18	16

*Cijfers in grijs bekomen na toewijzing via systeem D'Hondt

De verdeling van de zetels zou er met de resultaten van 10 juni 2007 als volgt hebben uitgezien:

Nummer	Partij	Aantal Zetels Brussel	Aantal zetels Vlaams-Brabant	Aantal zetels Waals Brabant	Aantal Zetels in de 3 kieskringen
1	FN	0	0	0	0
2	CDH	2	0	1	3
3	CD&V NVA	0	5	0	5
4	VLAAMS BELANG	0	3	0	3
5	MR	5	0	3	8
6	open vld	0	4	0	4
7	PS	3	0	1	4
8	GROEN!	0	1	0	1
9	sp.a-spirit	0	2	0	2
10	ecolo	3	0	0	3
11	Lijst Dedecker	1	0	0	1
12	PC	0	0	0	0
14	R.W.F.	0	0	0	0
16	PTB+PVDA+ FORCE	0	0	0	0
18	NATIONALE	0	0	0	0
20	CDF	0	0	0	0
23	FDB	0	0	0	0
24	CAP	0	0	0	0
25	VÉLORUTION	0	0	0	0
26	PJM	0	0	0	0
27	TREFLE	0	0	0	0
28	FN B	0	0	0	0
29	BELG.UNIE-BUB	0	0	0	0
	GSCD	0	0	0	0
	Belgique Positif	0	0	0	0
Totaal aantal zetels		14	15	5	34

Aantal Vlaamse zetels	1	15	0	16
Aantal Franstalige zetels	13	0	5	18

We stellen vast dat elke partij evenveel zetels bekomt als op 10 juni het geval was. Verschil is wel dat Lijst Dedecker haar zetel niet in Vlaams-Brabant maar in Brussel zou bekomen. Dit is nogal ondemocratisch want Lijst Dedecker haalde in Brussel van alle Vlaamse partijen de minste stemmen. Dat komt omdat de zetel die naar de Vlaamse partij in Brussel gaat volgens een soort lotto wordt toegewezen. Ze gaat niet naar de grootste partij zoals in een democratie zou mogen verwacht.

Hieronder een overzicht van de resultaten van de Vlaamse partijen in Brussel:

Nummer	Partij	resultaten Kieskring Brussel 2007
3	CD&V NVA	9.523
4	VLAAMS BELANG	14.647
6	open vld	12.748
8	GROEN!	5.328
9	sp.a-spirit	8.940
11	Lijst Dedecker	1.797

Indien er op 10 juni reeds een splitsing met apparentering was doorgevoerd **dan ging de zetel** voor de Vlaamse Brusselaars naar de **partij** Lijst Dedecker die nochtans **de minste stemmen behaalde!**

Conclusie:

De verticale splitsing MET apparentering verandert de verhoudingen tussen Vlamingen en Franstaligen in de Kamer niet. Vlaamse partijen behouden 16 zetels van de 34 in de 3 Kieskringen Vlaams-Brabant, Brussel en Waals-Brabant. Franstalige Brusselse kandidaten kunnen niet langer kandidaat zijn in Bssl en Vlaanderen tegelijk. **Maar, wie lost het democratisch deficiet voor de Brusselse Vlamingen op?** Waarom kunnen alle Vlamingen behalve de Vlaamse Brusselaars zetels halen naar gelang hun stemmenaantal?

Invloed inschrijvingsrecht voor Franstaligen in Brussel

Moeilijk in te schatten wat de invloed hiervan is. Afhankelijk van het feit of de Franstalige partijen lijsten in Vlaams Brabant zullen indienen en wie de kandidaten zijn op de lijsten zullen Franstaligen dan al of niet beslissen in Brussel te stemmen of te stemmen in Vlaams-Brabant. Het zal er ook van afhangen of er een apparentering bestaat of niet en welk advies de Franstalige partijen aan de Franstalige in de rand zullen geven. Indien er geen apparentering is dan is inschrijvingsrecht voor Franstaligen in Brussel volstrekt zinloos voor de Franstalige partijen. Ze zijn dan toch zeker dat alle Brusselse zetels naar Franstaligen gaan en hebben die extra Franstalige stemmen niet nodig. Bovendien kunnen de Franstalige stemmen in de rand wel zorgen voor een zetel in Vlaams-Brabant. De Franstaligen zouden dus in hun eigen vel snijden en die zetel verliezen indien ze Franstaligen zouden aanraden in Brussel te gaan

stemmen. Indien er wel apparentering bestaat is de situatie anders. Dan wordt het heel moeilijk zo niet onmogelijk voor de Franstalige partijen om een zetel te halen in Vlaams-Brabant. De extra Franstalige stemmen zouden hen in Brussel wel van pas komen want ze zijn dan niet zeker dat alle Brusselse zetels naar Franstalige partijen gaan. We moeten er wel altijd rekening mee houden dat heel wat Franstaligen in hun buurt zullen stemmen want zich op zondag naar Brussel verplaatsen is toch een extra moeite.

Conclusie:

In geval van verticale splitsing met apparentering:

Inschrijvingsrecht voor de Franstaligen in Brussel is zeer ongunstig voor de Vlamingen.

In geval van verticale splitsing zonder apparentering:

Inschrijvingsrecht voor Franstaligen in Brussel is ongunstig voor Franstalige partijen en heeft waarschijnlijk een zeer beperkte positieve invloed voor Vlaamse partijen.

2. De ‘verticale splitsing uitgezonderd de faciliteitengemeenten’

In dit scenario wordt de verticale splitsing doorgevoerd behalve voor de Vlaamse gemeenten met faciliteiten voor Franstaligen. Dit wordt door sommige Franstaligen gezien als een compromis tussen de Vlaamse eis tot verticale splisting (hoe bizar ook gezien het verlies van 2 zetels) en het feit dat de Franstaligen de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde willen behouden zodat de Brusselse Franstaligen en diegenen in de rand verbonden blijven.

De vroegere kieskringen Brussel-Halle-Vilvoorde en Leuven worden dan vervangen door een Kieskring ‘Brussel+ faciliteitengemeenten’ en ‘Vlaams-Brabant uitgezonderd faciliteitengemeenten’. Waals-Brabant blijft behouden.

De 150 Kamerzetels worden dan over de Kieskringen als volgt verdeeld:

Kieskring	Bevolking	Totaal zetels	Aantal N zetels	Aantal F zetels
ANTWERPEN	1650720	24	24	
BRUSSEL+faciliteitengemeenten	1046604	15		15
	495150	7	6	1
HALLE-VILVOORDE-faciliteitengemeenten+ LEUVEN	458871	7	7	
WAALS-BRABANT	354207	5		5
HENEGOUWEN	1280494	19		19
LUIK	1022763	15		15
LIMBURG	798036	12	12	
LUXEMBURG	249993	4		4
NAMEN	447254	6		6
OOST-VLAANDEREN	1365964	20	20	
WEST-VLAANDEREN	1131980	16	16	
Het Rijk	10302036	150	85	65
			57%	43%

*Cijfers in grijs zijn schatting

Voor de Kieskringen 'Vlaams-Brabant-faciliteitengemeenten' en de Kieskring 'Brussel+faciliteitengemeenten' en de Kieskring 'Waals Brabant' wordt de verhouding de volgende:

Het zou er als volgt kunnen uitzien (voorzichtigheid nodig)

Kieskring	Aantal zetels	Fr	Nl
V-Brabant	14	1	13
Brussel+fac	15	15	
W-Brabant	5	5	
	34	21	13

Conclusie (met enige voorzichtigheid)

We zien meteen al dat de Kieskring 'Vlaams-Brabant-faciliteitengemeenten' een zetel verliezen aan de Kieskring 'Brussel+faciliteitengemeenten.' We zien dus al meteen dat dit systeem **ongunstig is voor de Vlaamse partijen.**

Omdat we niet beschikken over de stemcijfers van de partijen per gemeente maar per kanton is het moeilijk na te gaan hoeveel zetels elke partij zou behaald hebben op 10 juni indien deze splitsing een feit was.

In dit scenario verspringt nog een zetel van Vlaams-Brabant naar Brussel omdat de 68220 inwoners van de faciliteitengemeenten (op 1 oktober 2003-volkstelling nog geldig tot 2011) niet bij de Kieskring Vlaams-Brabant maar bij de kieskring Brussel horen. Indien we ruw schatten dat 70% ouder is dan 18 en in deze gemeenten 25% Nederlandstaligen wonen dan zouden er een 12000-tal Nederlandstalige kiezers bijkomen in de Kieskring Brussel+. Dit is onvoldoende om ervoor te zorgen dat een Vlaams-Brusselse lijst een zetel binnenhaalt. In deze veronderstelling zouden er dan wel ongeveer 36000 Franstalige stemmen minder zijn in Vlaams-Brabant, waardoor de Franstaligen geen zetel extra meer kunnen halen in Vlaams-Brabant.

Ruw geschat kunnen we er dus bijna zeker van zijn dat de Vlamingen ook in dit scenario 2 zetels verliezen. (In Vlaams-Brabant zouden de Vlaamse lijsten 14 Vlaamse zetels binnenhalen, maar dat is 2 minder dan de 16 vandaag)

3. De horizontale splitsing of 'senaatsformule'

In dit scenario worden de Kieskringen Brussel-Halle-Vilvoorde, Leuven en Waals-Brabant vervangen door de Kieskringen 'Vlaams-Brabant+ Vlaams-Brussel' en 'Waals-Brabant+Franstalig Brussel'. De Vlaamse lijsten kunnen zich dan aandienen in Vlaams-Brabant én Brussel. De Franstalige lijsten kunnen zich dan aandienen in Waals-Brabant én Brussel. Het voordeel van dit scenario is dat de Vlaamse stemmen uit Brussel zo niet verloren gaan en samen worden geteld met de stemmen uit Vlaams-Brabant. In Brussel kan men dan kiezen om ofwel op een Vlaamse lijst ofwel op een Franstalige te stemmen. Dit is een beetje gelijkaardig aan de verkiezing van de senaatszetels.

Het grote probleem is dat de 150 Kamerzetels worden verdeeld over de nieuwe en oude kieskringen op basis van inwonersaantallen. Voor de Kieskring 'Vlaams-Brabant+ Vlaams-Brussel' zijn er dan talentellingen nodig in Brussel om te weten hoeveel Brusselse Vlamingen er zijn. Mijns inziens is dit politiek geen denkbare piste. Omdat we over deze tellingen niet beschikken en ten hoogste op 1 oktober 2013 kunnen beschikken (volgende volkstelling) is het niet mogelijk hierover een simulatie te maken die steek houdt.

Algemene conclusie

Algemeen overzicht

Een overzicht van de verschillen in zeteltoewijzing aan de Kieskringen tussen de verschillende splitsingsopties:

Huidige situatie		Verticale splitsing'		Verticale splitsing met apparentering		Verticale splitsing uitgezonderd faciliteitengemeenten		Horizontale splitsing		Halve horizontale splitsing	
Kieskring	Zetels	Kieskring	Zetels	Kieskring	Zetels	Kieskring	Zetels	Kieskring	Zetels	Kieskring	Zetels
Brussel-Halle-Vilvoorde	22	Brussel	14	Brussel	14	Brussel+faciliteitengemeenten	15	Vlaams Brabant+ Vlaams-Brusselse stemmen	?	Vlaams Brabant+ Vlaams-Brusselse stemmen	?
Leuven	7	Vlaams-Brabant	15	Vlaams-Brabant	15	Vlaams-Brabant-faciliteitengemeenten	14	Waals-Brabant + Franstalig -		Franstalig-Brussel	?
Waals-Brabant	5	Waals-Brabant	5	Waals-Brabant	5	Waals-Brabant	5	Brusselse stemmen	?	Waals-Brabant	5
	34		34		34		34		34		34

* talentellingen zijn nodig om dit te bepalen, tenzij het systeem van zeteltoewijzing voor alle kieskringen wijzigt en niet langer op basis van aantal inwoners is.

Het is duidelijk dat de horizontale en halve horizontale splitsing moeilijk uitvoerbaar zijn omdat de zetels onder de kieskringen worden verdeeld op basis van inwonersaantal per kieskring. Als de Vlaamse Bruselaars moeten bijgerekend worden bij de kieskring Vlaams-Brabant dan moeten we hun aantal kennen. Hiervoor zou dan zoals voor de andere kieskringen een volkstelling nodig zijn per taal in Brussel. Ofwel moet de geplande volkstelling van 1 oktober 2013 dan vervroegd worden ofwel moeten de zetels op een andere basis verdeeld worden over de Kieskringen.

Een overzicht van de verschillen in zeteltoewijzing aan de Vlaamse en Franstalige partijen tussen de verschillende splitsingsopties:

Aantal zetels in de Brabantse Kieskringen

	Huidige situatie	Verticale splitsing	Verticale splitsing met apparentering	Verticale splitsing zonder faciliteitengemeenten	Horizontale splitsing	Halve horizontale splitsing
Vlaamse partijen	16	14	16	15?	?	?
Franstalige partijen	18	20	18	21?	?	?
Totaal	34	34	34	34	34	34

Aantal zetels in de Kamer

	Huidige situatie	Verticale splitsing	Verticale splitsing met apparentering	Verticale splitsing zonder faciliteitengemeenten	Horizontale splitsing	Halve horizontale splitsing
Vlaamse partijen	88	86	88	85?*	?*	?*
Franstalige partijen	62	64	62	65?*	?*	?*
Totaal	150	150	150	150	150	150

* dit is gissen in het ijlle want we weten niet hoe we de zetels tussen de nieuwe kieskringen moeten verdelen zonder talentelling

Uit deze 2 tabellen blijkt duidelijk dat **het verticaal splitsingsscenario een zetelverlies** van 2 zetels betekent voor de Vlaamse partijen in de Kamer. Indien geapparaanteerd wordt verliest Vlaams-Brabant een zetel aan de Brusselse Vlamingen maar blijft de verhouding Vlamingen/Franstaligen in de Kamer gelijk.

Hoeveel zetels winnen de Vlamingen met de splitsing?

Hoewel de splitsing een Vlaamse eis is **verliezen de Vlamingen 2 zetels** indien verticaal wordt gesplitst zonder apparentering!?. Dit verandert dus de verhouding tussen Vlamingen en Franstaligen in de Kamer in het nadeel van de Vlamingen.

Indien er wel apparentering is blijven de verhoudingen tussen Franstalige en Nederlandstalige zetels in de Kamer gelijk (maar verliest Vlaams-Brabant 1 zetel aan de Brusselse Vlamingen). Die zetel valt niet bij de partij die in Brussel de meeste stemmen haalt. Als er inschrijvingsrecht is voor de Franstaligen in Brussel riskeren de Vlamingen nog een extra zetel te verliezen zelfs al is er apparentering.

Is er een draagvlak voor een Franstalige partij in Vlaanderen? Zo ja, hoeveel zetels kunnen ze halen?

Absoluut. Het bewijs is er trouwens al in het Vlaams Parlement waar 1 zetel naar het Franstalige Union gaat. Indien de verticale splitsing zonder apparentering reeds was doorgevoerd in 2007, dan behaalde de **Franstalige MR** in Vlaams-Brabant **1 zetel**.

Hoe Franstalig zijn de Vlaamse gemeenten?

In de gemeenten gelegen in Halle-Vilvoorde **stemden 23%** van de kiezers op 10 juni 2007 op **Franstalige partijen.**

Wat gebeurt er met de 54221 Vlaams Brusselse stemmen, is dat genoeg voor een Vlaamse zetel of zijn ze verloren moeite?

Indien de verticale splitsing zonder apparentering reeds was doorgevoerd in 2007, dan behaalde **geen enkele** Brusselse Vlaamse partij een **zetel**. **De 54221 stemmen zijn dan volledig nutteloos.** Nu dienen ze ook voor de kandidaten uit Halle-Vilvoorde. Vlaamse Brusselaars hebben dan 2 zinnige opties: thuisblijven of stemmen voor een Franstalige partij. In het eerste geval hebben ze geen stem meer op federaal niveau. Willen ze wel een stem hebben dan zijn ze ‘verplicht’ op Franstalige partijen te stemmen. Vlaamse Brusselaars worden dan gediscrimineerd als enige Vlamingen die nooit een vertegenwoordiger kunnen hebben in het federaal parlement en bovendien zelfs nooit kunnen bijdragen aan een vertegenwoordiger in het Federaal Parlement. Is deze vorm van verfransing en discriminatie van de Vlamingen dan geen probleem voor de Vlaamse Beweging?

De pure verticale splitsing zorgt voor een verlies aan Vlaamse zetels in de Kamer. Een verlies van **2 zetels** in geval van verticale splitsing zonder apparentering.

De splitsing met apparentering veroorzaakt noch winst noch verlies voor de Vlaamse partijen. Halle-Vilvoorde verliest wel een zetel aan de Vlaamse Brusselaars maar deze wordt **ondemocratisch** toegewezen.

Toevoegen van faciliteitengemeenten aan de Kieskring Brussel maakt het **verlies voor de Vlaamse partijen** alleen maar **groter**

Els Ampe
13 juli 2007